

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu anu 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisorî nefrancoate nu se primesc. — Manuscripto nu se retrămit.

Nr. 180.

Mercuri 14 (26) Augustu.

1885.

BrașovŪ, 13 (25) Augustu 1885.

Frățietatea Maghiarilor cu Cehii n'a durat multu. Chiar și acele diare maghiare, cari în teoriă și pe hârtiă se arătau cătu se pôte de simpatice causei naționale a CehilorŪ, au începutu acum să se plângă asupra politicei ce se face în Austria cu naționalitățile.

Tocmai acum s'au împlinitu șese ani, de când cabinetulŪ Taaffe a ajunsu la cârmă în Austria. Nu i se pôte nega aptitudinea de dibaciu cârmaciului comitelui Taaffe, decă șese ani a sciutŪ să dirigeze astfelu lucrurile, ca marii politici din Pesta să rămână liniștiți și în bună credință, că nimicŪ nu se petrece, ce ar puté fi prejudiciosu supremației lorŪ.

Și comitele Taaffe militéză pentru o idee de statŪ, și elŪ stăruiesce să prindă rădăcină și să se întărească acéstă idee pentru binele comunŪ, numai cătu există o deosebire esențială în modulŪ cum înțelege Taaffe acéstă idee și cum o înțelegŪ colegii săi din Peșta. Pentru celŪ dintăiu idea de statŪ austriacŪ exprimă necesitatea de a trăi tôte naționalitățile în bună înțelegere, contribuindŪ cu tôtele la întărirea puterii centrale în statŪ pentru cei din urmă idea de statŪ ungarŪ exprimă necesitatea, ca tôte popórele, ce trăiescŪ în statŪ să se supună dictaturei lorŪ, și prin acéstă necondiționată supunere, să facă posibilă crearea unui statŪ centralistŪ după unŪ anumitŪ șablonŪ alŪ maghiarismului.

Idea de statŪ, cum s'a practicatŪ dincolo de Laita de șese ani încóce, totdeuna cu cea mai mare considerare a susceptibilităților dualistilorŪ maghiari, n'a deșteptatŪ până ađi nici o temere seriósă în Peșta. Acum însă, când dezvoltarea Austriei în direcțiune federalistică începe să capete conturŪ mai marcate și când slavismulŪ, încurajatŪ și prin politica rusofilă a comitelui Kálnoky, își ridică capulŪ cu mai mare conștiință de sine, Ungurii noștri s'au pusŪ pe gânduri. Ei, cari credeau că suntŪ cei ce împingŪ lucrurile înainte în sensulŪ supremației dualistice, presimțŪ acum, că va sosi unŪ momentŪ, când alții îi vorŪ împinge pe ei într'o direcțiune, ce nu corespunde nicidecum aspirațiunilorŪ lorŪ.

Foile guvernamentale maghiare observă încă mai multŪ séu mai puținŪ tăcere față cu cele ce se petrecŪ în Austria. NicŪ nu le convine, să arate situațiunea într'o lumină atâtŪ de posomorită, când d-lŪ Tisza, care 'și caută de sănătate la Ostende, vrea să trecă încă înaintea tuturorŪ MaghiarilorŪ de unŪ strașnicŪ omŪ de statŪ, fără a căruia învoire nimicŪ însemnatŪ în astă monarchiă nu se pôte face.

UnŪ micŪ discursŪ de felicitare, ce l'a ținutŪ primarulŪ capitalei Boemiei cu ocașiunea primirei noului arhiepiscopŪ la Praga, a turburatŪ pe opoziționalii dela „Egyetértés“ în așa măsură, încătŪ din amici, ce se fățărú a fi cu Cehii, lăsândŪ tôte considerațiunile politice la o parte, se declară acum pe față de contrari ai regatului BoemŪ.

Étă ce scrie „Egyetértés“ în numărulŪ séu de Sâmbăta trecută:

„Naționalitățile austriace și mai vertosu Cehii susținŪ o mișcare, care trece și peste fruntările noastre.“

„Nu-i nimicŪ mai puținŪ, decătŪ coróna lui

VențelŪ, care turbură somnulŪ estremilorŪ cehi și la strigătele celorŪ ce vorbescŪ în somnŪ se aude răsnetulŪ din Agram și de pe stâncósele maluri ale Adriei. Numai de câteva zile a salutatŪ primarulŪ „cetății de aurŪ“ pe noulŪ arhiepiscopŪ de Praga ca prinatŪ alŪ Boemiei, care va aședa coróna lui VențelŪ pe capulŪ *Maiestății Sale*. De atunci pare, că tótă Praga și-a perdutŪ cumpetulŪ și demonstrațiunile panslavistice, cari în parte suntŪ îndreptate împotriva Ungariei, urméză una după alta. Intr'o di e primită marea deputațiune a SlavilorŪ din SudŪ, cari merseră să visitese teatrulŪ naționalŪ cehicŪ. A doua di se dă unŪ mare banchetŪ pentru sêrbătorirea unui poetŪ naționalŪ slovenŪ, care a venitŪ numai așa „din întâmplare“ la Praga pentru a-și vindeca ochii. Ici și colo se audŪ și pătimașe vorbiri. UnŪ oratorŪ dice că Slavii n'au decătŪ doi dușmani: pe Austriaci și pe Unguri. AlŪ doilea oratorŪ vorbește și de mijlócele ce trebuiescŪ folosite spre a se răfui cu acești dușmani. Cu strălucite colorŪ se descrie viitorulŪ, ce-i așteptă, îndată ce se va sêvêși unirea SlavilorŪ de SudŪ cu frații lorŪ Croați, și în față i se pune posomoritulŪ prezentŪ în care toți gemŪ sub asuprire și sclăviă.“

„Noi n'avemŪ însă nicidecum lipsă, să lăsămŪ pe Croații noștri să fiă nebuniți de cei din Praga. Se îngrijescŪ destulŪ de acéstă d-nii StarcevicŪ cu soții lorŪ și decă cu tôte acestea din timpŪ în timpŪ cei din Praga îndreptă oftări cătră națiunea ungară, ca cătră bunulŪ amicŪ alŪ CehilorŪ, decă aceștia așteptă dela noi promovarea dorințelorŪ lorŪ, decă voescŪ să ne aibă de aliați în cestiunea băncei și alte afaceri, atunci acéstă nu-o putemŪ numi, decăt o ipocrisiă rêu mascată. NimicŪ nu ni se pare așa de condamnabilŪ în politică, ca joculŪ falsŪ prin care Cehii de-o parte caută în noi aliați, ba chiar amici, de altă parte nutrescŪ foculŪ, de unde are să se arunce flacăra și pe coperișulŪ casei noastre.“

„Faptele dovedescŪ, că pretensiunile suntŪ mai mari și mai nejustificabile, cu cătu s'a mersŪ mai departe cu concesiunile. Și cu Românii din ArdélŪ amŪ făcutŪ esperiența, că pretensiunile lorŪ au crescutŪ peste măsură de când monarchia austro-ungară a recunoscutŪ regatulŪ românŪ. NicŪ cu Cehii nu va fi altfelu. Ađi vorbescŪ de coróna lui Vențel, cine va puté birui însă cu Slovenii din Austria și cu Croații noștri, după ce arŪ aședa acéstă corónă pe capulŪ *Maiestății-Sale*?“

LimbagiulŪ acesta alŪ fóiiei opoziționale care are privilegiulŪ de-a puté vorbi și a-și vêrsa necazulŪ cu tótă sinceritatea, când foile guvernamentale trebae să tacă, este fórte semnificativŪ mai alesŪ în aceste momente, când capulŪ statului întâmpină ca óspe pe pământulŪ austriacŪ pe ȚarulŪ RusilorŪ, puterniculŪ protectorŪ alŪ SlavilorŪ.

Ne-ar duce prea departe, decă amŪ voi să cumpenimŪ cu acéstă ocașiune importanța noiei întrevederi dela Kremsier. AmŪ mai accentuatŪ însă de altădată, că Slavii din Austria punŪ mari speranțe pe noua amicițiă cu Rusia, ce credŪ că se va pecetlui la Kremsier. În totŪ casulŪ acéstă din urmă întvedere nu este nicidecum de natură de a favorisa ideile profesate de diarulŪ opoziționalŪ maghiarŪ și dacă e vorba de încoronarea *Maiestății Sale* ca rege alŪ Boemiei, atunci credemŪ, că șansele ei vorŪ cresce numai după întâlnirea monarchilorŪ Austriei și Rusiei.

Cătu privesce caracteristica espectorare a lui „Egyetértés“, cu privire la Românii din ArdélŪ,

merită a fi discutată mai pe largŪ. Fóia estremilorŪ Unguri vorbește de concesiuni, ce s'arŪ fi făcutŪ RomânilorŪ din ArdélŪ și cari arŪ fi făcutŪ numai să crescă apetitulŪ lorŪ după pretensiuni. Ca cea mai mare concesiune citéză numita fóiă recunóscerea regatului românŪ de cătră monarchia noastră.

Unde dai și unde crepă! Acum de odată auđimŪ, că bravii dorobanți și vênători de dincolo au sângeratŪ de geaba pe pământulŪ Bulgariei, căci independența și regatulŪ României a fostŪ numai o concesiune ungaréscă pentru Românii ardeleni!

Decă pentru noi s'a recunoscutŪ regatulŪ românŪ atunci nu înțelegemŪ de ce suntŪ așa de sgârciți Maghiarii dela putere când e vorba de concesiuni mici, ce le pretindŪ cei mai moderați dintre noi în favórea ușurării administrației statului? De ce nu ne dau ei voiă să ne înființămŪ nici măcarŪ câte unŪ gimnasiu, când dincolo „ne înființéză unŪ regatŪ?“ Nu cumva de aceea Ungurii ne totŪ trimitŪ în România, de câte ori pretindemŪ câte ceva, pentru că ni-au înființatŪ acolo unŪ rigatŪ, ca să scape de noi?

Absurditatea, la care ajunge modulŪ de argumentare alŪ lui „Egyetértés“ este prea bătătoare la ochi, de cătu să merite a mai fi comentată. Decă arŪ cunóscce cei dela „Egyetértés“ istoria, arŪ trebui să scie că pretensiunile RomânilorŪ ardeleni datéză de sute de ani, pe când nici nu visau Ungurii, că vorŪ avé diplomați așa de puternici, încătŪ să fiă în stare a înființa regate la fruntariile monarchiei ca concesiune pentru naționalitățile din întrulŪ ei.

Intrevederea dela Kremsier.

OficiosulŪ „Pester Lloyd“ dela 22 Augustu n. se ocupă în articolulŪ principalŪ de întrevederea monarchilorŪ Austro-Ungariei și Rusiei în Kremsier. Din totŪ articolulŪ nu transpiră decătŪ neîncredere în Rusia.

După oficiosulŪ din Pesta, întrevederea nu e de nici unŪ folosŪ, deórece între Austro-Ungaria și Rusia nu există nimicŪ comunŪ. Afară de acéstă Rusia nu s'a abătutŪ nici o liniă dela politica lui Gorciacof, care trece din generațiune în generațiune și e mai vechiă decătŪ casa domnitóre actuală... S'ar păré, dice P. Ll., că Rusia în momentulŪ de față s'a întorsŪ dinspre Europa, adêncindu-se cu totulŪ în politica sa asiatică și gândindu-se numai la mijlócele, prin care să-și întărească dominațiunea acolo.

„Ar fi o nebuniă însă — continuă numitulŪ diarŪ — a considera acéstă altfelŪ decătŪ unŪ episodŪ din mersulŪ séu cuceritorŪ. Orice lovitură, ce o aplică Rusia în Asia centrală, se resimte în același timpŪ și în Europa și nimeresce punctulŪ, pe care niciodată nu-lŪ putemŪ sacrifica; totŪ așa orice succesŪ alŪ Rusiei în Europa servesce politicei sale asiatice.... Cui a adusŪ folosŪ întrevederea din Septemvre 1884? Alianței celorŪ doi împérați nu, căci e destulŪ de tare, să n'aibă trebuință de sprijinulŪ Rusiei. Alipirea Rusiei la politica de pace nu pôte fi unŪ elementŪ de întărire nici pentru alianța puterilorŪ europene centrale, nici unŪ deosebitŪ folosŪ nu pôte aduce statelorŪ aliate. Cu Francia stă bine Germania, prin urmare nimenea nu va dice, că e lipsă de sprijinulŪ rusŪ spre a aplană în Francia calea politicei conciliante. Va să dică folosŪ n'are Germania. Are Austro-Ungaria? SingurulŪ punctŪ, în care se întâlnescce acțiunea ambelorŪ state, este situatŪ în OrientŪ. Dar pe acéstŪ tetenŪ influința rusă dispăruse în parte mare încă înainte de Skiernievice; pacea la Balcani se garantase prin voința nouelorŪ state și în prima liniă prin autoritatea alianței europene centrale. Mai multŪ ca atâtŪ nu s'a făcutŪ nici până ađi...“

Lămuririle foicei oficiose aruncă multă lumină asupra împrejurării, că ministrul Tisza nu va asista la întrevvedere din Kremsier. Amă arătat că două păreri sunt în această privință, și anume: oficioșii dicu, că la Kremsier nu se vor aduce în vorbă cestiuni politice de mare însemnătate și deci nu necesară prezența ministrului, ér a doua părere e, că opiniunea publică maghiară e în contra orî cărei prietenii cu Rusia. Articulu lui „Pester Lloyd“ justifică destul de bine a doua opiniune și nu greșim, dacă admitem că guvernul unguresc nu vede cu ochi buni amiciția austro-ungară-rusă. Dar ce se-i faci, dacă și d. Tisza are stăpân.

SCRILE DILEI.

Ministrul președinte Tisza se spune, că are de gând să așternă dietei proiectul de reformă a pozițiunii fișpanilor. Fișpanul va sta în fruntea administrațiunii politice și a lucrărilor autorităților autonome, deci va presida toate comisiunile permanente ale comitatului, amplexiții statului și comitatensii de pe teritoriul comitatului sunt nemijlocit lui subordinați, el e președinte oficial al tuturor amplexițiilor, ordinațiunilor lui vor trebui să se supună toți funcționarii, numai vice-șpanul va putea recura împotriva lor. Pe terenul comitatului vor fi ocupate toate posturile la propunerea lui și el va controla activitatea lor, dându-se astfel și dreptul să inspecteze posturile. Activitatea lui nu se va întinde de loc, séu numai în casuri rari asupra judecătorilor regesci. Aceste ar fi principalele trăsuri ale proiectului de reformă, menit a da lovitură de mörte autonomiei comitatelor. Și cu toate astea guvernul e „liberal.“ Ce ironiă!

—0—

Ministrul de comunicațiune a dat următoarele concesii provisorie pe timp de un an: lui Josef Biedermann pentru construirea unei căi ferate de stradă cu locomotivă dela gara din Brașov până în Brașov și de aici prin Cărtian și Rășnov la Zărnești, apoi dela Bacfal și Satu-lungă la Zizin.

—0—

Reuniunea de maghiarizare din Clușiu numără până acum, după cum spune „Ung. Post.“ cinci mii de membri, dintre cari 25 pe viață, 600 fundatori, 3541 ordinari și sprijinitori. Afară de acesta numără reuniunea 18 filiale. Bani dunați până acuma se vor administra în institutele financiare din Clușiu — dacă va mai prisosi ceva după atâtea chefur.

—0—

„Nemzet“ se încercă să justifice desființarea reuniunii țeranilor din ungaria sudică formată de Germanii din Banat, atribuindu-i scopuri de agitațiune. Adevăratele motive ale desființării le spune „Egyetértés.“ „Lucrul e foarte lămurit și foarte scandalos. 1200 de posesori mici se unesc, pentru a-și asigura condițiunile unui progres economic, unui credit și a. O asociere mai îndreptățită, mai vrednică de simpatii nu se poate cugeta. Dar posesorii mari din Torontal, cari stăpănesc în voia comitatului și și-au stabilit acolo un adevărat feudalism, se speria, că și posesorul mic poate să ridice la treapta de factor independent, care ar putea să le cadă greu în cumpăna în afacerile lor și ale comitatului. Deci reuniunea trebuie stăpănită. Viceșpanul așterne ministrului statutele să nu le aprobe, apoi folosesc amănarea aprobării, pricinuită prin machinațiunile sale, drept pretext să ordone reînapoarea incasărilor din contribuțiunile membrilor — la ce, până când cauza e pendentă, n'are absolut nici un drept și prin ce de facto disolvă reuniunea, fiindcă o discredită; apoi nimicesce o foia, care e organul reuniunii, în vreme ce, decât reuniunea nu-i socotită ca existentă, nicidecum autoritățile nu au dreptul să suprimă o foie, care din erore se recunoște de organ al unei reuniuni, ce nu există. Aci e grămădită dară abuz peste abuz. Libertatea întrunirilor și libertatea presei — cea dintău fără rușinare se batjocoresce, celelalte i se dă o aspră lovitură.“

—0—

Arestantul Ancii Tamas, condamnat la 4 ani carceră, a evadat în săptămăna trecută din arestul tribunalului din Brașov, după ce a rupt un feru dela ferăstră și s'a suit pe coperiș. Ajuns pe coperiș fu observat, dér glonțul pandurului nenimerindu-l, Ancii dispără fără urmă.

—0—

Ni se scrie din comuna Tür, că O. M., ungar, având nenorocirea d'a înnebuni din cauza patimei beției, conturbă de 8 zile liniștea publică băgându spaimă între locuitorii. Atragem atențiunea celor în drept a lua măsură, evitându-se astfel vr'o nenorocire.

—0—

„Familia“ scrie, că „Societatea pentru fondul de teatru român“, conform decisiunii luate în adunarea generală din anul trecut la Arad, avea să-și țină

adunarea în anul curent la Biserica-albă. De astădată însă neputându-se realiza această hotărîre, societatea a fost invitată la Bocșa-montană, unde își va ținea adunarea cam la sfârșitul lui Septemvre. Inteligența română de acolo și din giură a ținut o conferință imponentă și-a ales un comitet în frunte cu d. jude r. Iuliu Petricu, care se pregătescă toate cele trebuincioase. Acest comitet a și început să lucreze și se speră rezultatul cel mai bun.

—0—

Agio vamal s'a stabilit pe luna Septemvre a. c. cu 24%.

—0—

În noptea de 20 spre 21 Augustu n. s'au jăfuit în ținutul comitatului Timișora două oficii postale: cel din Vinga și cel din Ciacova. S'a trimis o anchetă.

—0—

„România Liberă“ află cu părere de rău, că d. Ep. Francudi, profesor la facultatea de litere și la școala normală superioară din București, a fost paralizat de partea stângă a corpului, jumătate față, mâna și piciorul stâng.

—0—

Congresul studenților universitari se va ține anul acesta la Brăila, în zilele de 7, 8 și 9 Septemvre viitoru. Guvernul a promis să le acorde o reducere de preț pentru transport pe calea ferată.

—0—

„Răsboiul“ scrie, că d. N. Beldiceanu, profesor din Iași, a dăruit muzeului de anticități din București următoarele obiecte: 1 ciocan de piatră de gresie, de o formă elegantă; 1 instrument de peatră, în formă curbă, partea superioară a unei săbii de feru, de formă medievală germană; 1 sulită de feru și 1 pinten de feru găsite la Baia în județul Suceava.

—0—

În ședința dela 20 Augustu n. a consiliului generalu ce s'a ținut în Marsilia, s'au rostit violente discursuri contra măsurilor de carantină luate de statele vecine din cauza colerei, dér mai ales contra Spaniei și Italiei. S'a cerut intervenirea ministrului de externe pe lângă puterile streine pentru ridicarea măsurilor. Prefectul a răspuns: „Când e vorba de rezolvarea cestiunilor internaționale de atăta importanță, cum sunt carantinele, trebuie să se urmeze calea diplomatică. Națiunile au tunuri.“ Generalul Fabre replică: „Și noi avem tunuri, ar fi mai bine să le facem să bubue, decât să sacrificăm onora națională unor temeri copilăresci.“

—0—

Făgărașu, 8 Augustu 1885 v.

Se ventilă în țiaristica noastră de prezentu o cauză adencă tăiatore în caracterul național românesc din orașelul Făgărașu, care în însemnătatea ei este vrednică de desfășurat și mai departe, căci numai așa vom pute delătura răul de care se vorbește, și ajunge la binele pe care-l dorim.

Intr'o corespondență mai prospătă a țiarului din Sibiu „Tribuna“ se descrie în liniamente alese starea morală din prezentu a populațiunii orașului nostru, în carea cu privire la biserică și școlă ne atinge pe scurt și pre noi Români. Nu o am înaintea ochilor, ca să pot cită din cuvânt în cuvânt cele afirmate de onorabilul d-nu corespondent, care vorbește foarte drept, dar imi aducă aminte din cetirea fugitivă a acelei corespondențe, că despre bisericile românești din Făgărașu se dice, că afară de Crăciun și Paști, totdeauna sunt gole de credincioși, cari mai bucuroși cercetăză cărcimele, care pe fiacare stradă sunt duplicate; ér despre școle, că acestea încă au decăzut cu totul, căci nu le mai cercetăză copii și învățătorii lor nu sunt plătiți cu anii.

Cari împrejurări fac, ca bisericile românești și școlile acestora din Făgărașu să fiă într'o astfel de stare deplorabilă, corespondentul nostru nu le amintește. El numai pur și simplu constată faptul pe care 'lă întăresc și eu. E de dorit însă să se caute și rădăcina răului pentru a se pute delătura.

Preoții și învățătorii nu pot fi de vină, căci mai totdeauna Făgărașul s'a avut preoți harnici și învățătorii la înălțimea chiamării lor*). La biserică română gr. cat. servesc doi preoți, dintre cari unul vicar, cu pompa cuvenită, și școala acestei biserici e provădută cu învățătorii mai totdeauna dintre cei mai aleși. Biserica română gr. or. e servită de renumitul în cele ceremoniale părintele protopresbiteru emeritat Petru Popescu, ér școala de aici a avut onora totu de învățătorii harnici, deși fără răsplata cuvenită.

De unde dar răul vădută cu ochii?

Peirea ta din tine Israile. Toți din Făgărașu, căți sunteți români, sunteți de vină! Să vedem. Inteligenților! cari singuri constatați răul, de câteori cer-

*) Dăcă toți și în totdeauna ar fi fost la înălțime, ar fi trebuit să se simtă mai tare rezultatele favorabile ale muncii lor.

cetați biserică într'unu an? Din Paști în Paști, trebuie să răspundeți — cu câteva excepțiuni, cari sunt ca corbul cel alb. Și copii d-văstră, ore pe care școlă o cercetăză mai întău? Pre cea ungurescă și pre cea săsăscă, căci veți Dăme au învățătorii mai mulți, odăi de învățământu mai corăspundătoare, și încă ceva, învățăm limbile culte și limba statului pe conta limbei noastre, care e de prisos să se mai învețe și în școlă, căci o scie destul dela mamă, decât cumva le vorbește romănesc, căci în timpul prezentu limba română și la noi Români nu merită mai multu.

Ore nu ar fi mai naturalu, să vă dați copii mai întău în școlile romăne, să le faceți pe acestea să înflorească, întău moralmente prin aceea că vă dați copii cu fruntea veselă în școlă română, al doilea materialmente, întrevinându și pentru ridicarea stărei de avere a școlilor noastre, dela care atărnă prosperarea lor? Dar ore în școlile romăne nu se învață și limba maghiară în măsura aceea câtă le e de lipsă pentru copii d-văstră dela 6—9 ani, cu cari umpleți școlile unguresci?

Dela capu se impute peșcele. Ceilalți vădându ce facu cei mai cu minte, facu și ei așa. Copii și 'i dau în școlă ungurescă, căci și cutare și cutare domnu face cu copii lui așa. La biserică nu se duce, căci dör nu pöte face ca și domni, cari în timpul bisericeii sunt pe promenadă, séu vorbindu despre amplexiții, dau o rotă până în cancelaria de unde se întorc urându-se de preambulare până în timpul prănzului. Apoi nu e mirare decât în școlile romănesci nu veți făr copii celui mai de rëndu popor, care în starea lui miseră nu are cu ce să îmbrace copii și pe ce să le cumpere cărți, ér în biserică pe câteva babe mai evlavioase, — de unde decădinta școlilor și bisericilor romăne din Făgărașu.

Că bisericile nu sunt cercetate după cum s'ar cuveni mai este încă o împrejurare. Poporul care reprezintă orecum esența bisericilor romăne din Făgărașu parte mare sunt timari, cari pururea nu mai iesu din lucrul pieilor, pe cari decât le-ar lăsa bunăoră în țiar de Duminecă și serbătore nemișcate în cazanul lor, li s'ar puteți, de unde deducția, că ei de multe ori lucră mai multu Dumineca ca în țiar de lucru; apoi afară de aceasta mai totdeauna sunt duși pela țerguri îndepărtate, cari încă le consumă serbătore. Agricultorii, cari sunt în Făgărașu, două părți din trei sunt la sapă de lemn, așa că de multe ori n'au cu ce se îmbrăca ca să viă la biserică; apoi le e greu să dea și cei trei cruceri, cu cari trebuie să mulțămescă preotul și să dea la disc.

Se așteptă zile mai bune și pentru poporul român din Făgărașu, care într'adevăr a decăzut. Până atunc însă să căutăm noi cești mai cu carte, să 'lă luminăm, să 'i premergem cu exemplu, ajutorându-lă precătu numai putem — ca să putem fi mântuiți.

— n. —

D-RA THEODORINI LA ST.-SEBASTIAN.

„Voința Națională“, despre un concertu ce era să se dea în St. Sebastian, la care ministrul Franciei în persoană ceruse concursul d-rei Elena Theodorini. Iată ce ne spun despre acestu concertu: „Diario de San Sebastian“ și „La Voz de Guipozcon“:

„Dabia se liniști publicul aplaudându pe Sr. Mójua, nouă salve de aplause eutusiaste se auțiră insoțite de preluginte strigate de bravo. Era Elena Theodorini, era artista cea mare, era diva celebră, care gata ca în totdeauna pentru o binefacere, venise din Biarritz părăsind frumoasa „Villa Maria“, unde eminenta artistă își petrece vara pentru a da neprețitul concursu al genului său artistic.

Theodorini cântă „l'air des bijoux“ din Faust și și cântă această bucată, cum cântă ea în tot'dauna identificându-se cu totul în cântul ei, punându în melodia totă vioiciunea temperamentului său extraordinar artistic, detaliându frăsele cu o perfecțiune cum rar s'a mai auțit. Nu se pöte da nimenui o idee de efectul produsu de Theodorini asupra publicului ce o aude, pretutinden unde a cântat Theodorini, a fostu întempnată cu ovații nesfârșite, admirațiunea aci ajunse la culme și se manifestă prin salve de aplause la fiecare notă.

În actul al II-lea Elena Theodorini să presentă și cântă „Les Papillons“ de Tosti și o „Habanera“ de Iradier. Acesta fu le clou al concertului. Grația inimitabilă a unei artiste care cântă Valentina din Hugenotii într'unu mddu unicu în lume, care cântă rolul Anetei din Crispino e la Comaro, cum nu s'a mai pomenit, puse pe publicu în delir. Esclamări de:

Ferice de patria ta! Bravo mare artistă! Binecuvântată fie muma ta!

Trăiască Diva lunei! etc., salutară ultimele ei note: scena fu îndată acoperită de flori; parcă publicul întregu fusese coprinsu de delir. Theodorini fu nevoită să repete ambele bucăți, ér strofa din urmă din „Haba-

Cursul la bursa de Viena

din 24 Augustu st. n. 1885.

Table with financial data including gold and silver prices, exchange rates, and interest rates.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 10 Augustu st. v. 1885.

Table with financial data for the Bucharest market, including various interest rates and exchange rates.

Cursulu pietei Brasov

din 25 Augustu st. n. 1885.

Table with market prices for various goods and currencies in Brasov.

Numere singuratice a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potu cumpara in tuntingeria lui I. Gross.

Magazinul de haine barbatesci

Totu feliful de haine barbatesci elegantu si solidu lucrate confectionamu in magazinulu nostru dupa comanda si dupa jurnalele cele mai noue.

Totodata recomandam marele nostru depositu de stofe indigene si streine

pentru rocuri, pantaloni si gileci cu preturile cele mai eftine si rugamu onor. publicu a ne onora cu comande catu mai numeroase.

Cu distinsa stimu A. Schwarze & Bartha. Ulița Vamei Nr. 11.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potu face cu inceperea dela 1 si 15 ale fiecarei luni, mai usoru prin mandate postale.

Adresele ne rugamu a ni se trimite esactu aratandu-se si posta ultimă.

PREȚULŪ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Ungaria in florins.

Pentru România și străinătate.

Table showing subscription prices for Romania and abroad in francs.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulu trenurilor

pe linia Predealu-Budapesta si pe linia Teiusu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with train schedules for various routes including Predealu-Budapesta, Teiusu-Aradu-Budapesta, and Budapesta-Aradu-Teiusu.